

UDK: 331.2/336.5

Pravo obrtnika i drugih osoba koje obavljaju samostalnu djelatnost na bolovanje radi njege djeteta

Valentina Bocak, mag. oec.

Plaće i naknade

Obrtnicima i dr. osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost za vrijeme korištenja bolovanja radi njege djeteta naknadu obračunava i isplaćuje HZZO od prvog dana bolovanja. Ovisno o starosti djeteta naknada može biti obračunana u 100% ili 70% iznosu. Ukoliko obrtnici koriste bolovanje radi njege djeteta sa težim poteškoćama u razvoju, imaju pravu na naknadu kao i na rad sa polovicom radnog vremena (naknada od prvog dana ide na teret HZZO-a).

1. Uvod

Osobe koje na području Republike Hrvatske obavljaju gospodarsku djelatnost; te osobe koje samostalno u obliku zanimanja obavljaju profesionalnu djelatnost (obrnici i s obrtnom izjednačene djelatnosti, slobodna zanimanja) kao i osobe koje u Republici Hrvatskoj obavljaju djelatnost poljoprivrede i šumarstva kao jedino ili glavno zanimanje i koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit (nadalje: obrtnici) – mogu biti odsutni s rada radi bolesti i drugih okolnosti radi kojih su nisu umogući obavljati svoju djelatnost (odsutni s rada).

Osim bolovanja radi bolesti ili ozljede, obrtnik može biti odsutan s rada radi njege djeteta ili suprugu.

Djetetom se, osim vlastitog djeteta smatra i posvojeno dijete, pastorče, dijete u partnerskoj skrbi te dijete koje je na osnovi rješenja nadležnog tijela osiguraniku povjereno na čuvanje i odgoj (čl. 45. st. 3. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Nar. nov., br. 80/13 do 33/23, nadalje: ZakZO).

Bolovanje radi njege djeteta do sedme godine života može trajati najviše do 60 dana za svaku utvrđenu bolest, a za djecu stariju od sedam do 18. godine života do 40 dana (čl. 45. st.1. ZakZO). Iznimno, ako je prema ocjeni doktora medicine primarne zdravstvene zaštite zdravstveno stanje člana obitelji – djeteta do 18. godine života takvo da duljina trajanja njege određena u stavku 1. ovoga članka neće biti dovoljna, potrebno trajanje njege određuje liječničko povjerenstvo Zavoda (čl. 45. st.2. ZakZO).

Pravo na bolovanje može se ostvariti i radi njege djeteta starijeg od 18 godina te suprugu u trajanju najviše do najviše do 20 dana i

to samo u slučaju teškog zdravstvenog stanja uzrokovanog bolešću, odnosno ozljedom koje utvrđuje izabrani doktor osiguranika na osnovi medicinske dokumentacije izabranog doktora člana obitelji za kojeg se određuje njega (čl. 45. st. 4. i 5. ZakZO).

2. Naknada za bolovanje obrtnika radi njege djeteta

Naknada za bolovanje **od prvog dana** ide na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (nadalje: Zavod), koji istu obračunava i **isplaćuje** obrtniku (čl. 46. st.2. Pravilnika o uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (Nar. Nov., br. 49/14 do 90/22), nadalje PravZO).

ističemo...

Isplaćene naknade za bolovanje koje isplaćuje Zavod ne unose se u knjigu primitaka i izdataka (KPI).

Da bi obrtnici ostvarili pravo na naknadu plaće za vrijeme bolovanja, potrebno je Zavodu **dostaviti**:

- pismeni zahtjev,
- tiskanice „Potvrda o osnovicama osiguranja“ i
- „Izveštje o bolovanju“ (koje im izdaje liječnik opće prakse) i
- presliku kartice tekućeg računa, te
- dokaz o podmirenim svim dospjelim obvezama doprinosa (čl. 49. st. 6. PravZO).

Napominjemo da se obrtnicima, slobodnim zanimanjima i poljoprivrednicima koji obavljaju samostalnu djelatnost koji **nisu uplatili do-**

prinos za osnovno **zdravstveno osiguranje za najmanje 30 dana ograničava** korištenje prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja (zdravstvena zaštita i pravo na novčane naknade tj. naknade plaće za bolovanje), osim prava na hitnu medicinsku pomoć, prema čl. 81. st. 1. ZakZO (dijagnostički i terapijski postupci nužni u otklanjanju neposredne opasnosti po život i zdravlje).

Obustava korištenja prava na naknadu za vrijeme bolovanja traje do dana podmirenja dužnog iznosa (sa pripadajućim kamatama), od kada se korištenje prava na naknadu ponovno uspostavlja (čl. 81. st. 3. ZakZO).

2.1. Osnovica za utvrđivanje naknade za bolovanje obrtnika

Kao **osnovica** za utvrđivanje naknade za bolovanje obrtnika uzima se **mjesečna osnovica osiguranja** koja služi za obračun i uplatu doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje **za posljednjih šest mjeseci prije mjeseca** u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadu plaće, umanjena za doprinos za mirovinsko osiguranje, porez i prirez (čl. 75. st.1. PravZO).

Osnovice za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (Naredba o iznosima osnovica za obračun doprinosa za obvezna osiguranja za 2023. godinu (Nar. nov., br. 1/23) iznose:

- za obrtnike (obveznike poreza na dohodak) 888,67 €,
- za obrtnike i dr. samostalne djelatnosti - paušaliste 546,87 €,
- samostalna djelatnost slobodnih zanimanja (medicinske sestre, zubni tehničari,
- fizioterapeuti, novinari i filmski radnici) 888,67 € kn,
- samostalna djelatnost slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti) 1.503,90 €,
- samostalnu djelatnost poljoprivrede 751,95 €,
- obrtnici, slobodna zanimanja, poljoprivrednici, trgovci pojedinci koji plaćaju porez
- na dobit (poduzetnička plaća) 1.503,90 €.

Ako obrtnik (ili dr. osoba koja obavlja samostalnu djelatnost) **nije bio zdravstveno osiguran po istoj osnovici šest mjeseci**, kao plaća za utvrđivanje osnovice za naknadu uzima se **prosječna osnovica osiguranja** (dobivena na način da se zbroj osnovica osiguranja važećih u šestomjesečnom razdoblju podijeli sa zbrojem radnih dana za koje su te osnovice propisane) na koju je bio prijavljen u posljednjih šest mjeseci prije stjecanja prava na naknadu (čl. 75. st.2. PravZO).

Isto tako, ukoliko **nije bio zdravstveno osiguran najmanje dva mjeseca** prema osnovici osiguranja - kao **osnovica za naknadu** (čl. 75. st.3. PravZO) uzima se **najniža osnovica osiguranja** (koja za 2023. godinu iznosi 519,53 €), koja služi za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje **važeća za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je započeto bolovanje, umanjena za doprinose iz osnovice, porez i prirez** (čl. 54. st.3. ZakZO).

Iznimno, ukoliko se osnovica za naknadu utvrđuje na osnovi **više osnovice osiguranja prema odluci samog obrtnika** (ili dr. osobe koja obavlja samostalnu djelatnost), tako izabrana osnovica osiguranja čini osnovicu za naknadu plaće samo ako je obrtnik bio zdravstveno osiguran na tu **veću osnovicu** - najmanje 6 mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj (započeto bolovanje) na osnovu kojeg se stječe pravo na naknadu (čl. 75. st. 5. PravZO).

Prosječna osnovica osiguranja koja služi za određivanje osnovice za naknadu dobije se tako da se **zbroje osnovice osiguranja važećih u šestomjesečnom razdoblju i podijele s brojem radnih dana** za koje su te osnovice propisane (čl. 77. PravZO).

ističemo...

Obrtnicima i dr. osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost **naknada** pripada **za radne dane u tjednu, a obračunava se kao prosječna dnevna naknada** (čl 72. st.1. PravZO). Pod **tjednom** se smatra **6 radnih dana** (čl. 72. st. 2. PravZO), a **dnevna naknada** se dobije tako da se neto naknada podijeli s brojem radnih dana u kojemu je osiguranik (obrtnik) bio prijavljena na zdravstveno osiguranje u posljednjih šest mjeseci (čl. 75. st. 1. PravZO).

2.1.1. Visina naknade kod bolovanja radi njege djeteta kod obrtnika

Naknada plaće kod bolovanja radi njege djeteta **do 3. godine** starosti **iznosi 100%** od osnovice za naknadu (čl. 55. st. 2. t. 5. ZakZO, te čl. 86. PravZO). Naknada plaće kod bolovanja radi njege djeteta **starijeg od 3. godine** ne može biti niža od **70% osnovice** za naknadu (čl. 55. st.1. ZakZO).

Primjer 1. - Popunjavanje Potvrde o osnovicama osiguranja i obrasca JOPPD obrtnice iz Zagreba koja je na bolovanju radi njege djeteta starog 5 godina bila od 17.04.2023. godine

Obrtnica Mira Mirić (koja plaća doprinose na osnovicu od 888,67 € (za 2023.) bila je na bolovanju radi njege djeteta starijeg od 3 godine od 17. do 30.04.2023. Obrtnica ispunjava uvjet prethodnog osiguranja (tj. obrtničku djelatnost – po kojoj je obvezno osigurana, a koju obavlja neprekidno 20 mjeseci) Za izračun se uzimaju osnovice koje su važile u razdoblju od 6 mjeseci prije mjeseca u kojem je započela bolovanje. Kako je obrtnica bolovanje započela 17.04.2023 uzima se osnovica za obračun i plaćanje doprinosa za:

- 1) 3. mjesec 2023.
- 2) 2. mjesec 2023.
- 3) 1. mjesec 2023.
- 4) 12. mjesec 2022.
- 5) 11. mjesec 2022. i
- 6) 10. mjesec 2022.

Osnovica za obračun doprinosa obrtnika je u 2022. godini iznosila 6.199,05 kn, a od siječnja 2023. iznosi 888,67 €. Za preračun kuna u eure (iz 2022.) koristi se fiksni tečaj konverzije od 7,53450 kn / €.

Osnovica za obračun doprinosa obrtnika je u 2022. godini iznosila 6.199,05 kn, a od siječnja 2023. iznosi 888,67 €. Za preračun kuna u eure (iz 2022.) koristi se fiksni tečaj konverzije od 7,53450 kn / €.

Obračun će se izvršiti na slijedeći način:

Opis	2022. godina u kn	2022. godina u €	2023. godina u €
1. Bruto mjesečna osnovica	6.199,05 kn	822,76 €	888,67 €
2. Doprinosi iz osnovice 20%	1.239,81 kn	164,55 €	177,73 €
a) Doprinos MIO I.stup (15%)	929,86 kn	123,41 €	133,30 €
b) Doprinos MIO I.stup (5%)	309,95 kn	41,14 €	44,43 €
3. Dohodak (rbr.1. – rbr.2.)	4.959,24 kn	658,20 €	710,94 €
4. Osobni odbitak	4.000,00 kn	530,89 €	530,90 €
5 Osnovica za oporezivanje (rbr.3.–rbr.4.)	959,24 kn	127,31 €	180,04 €
6. Porez na dohodak 20% (rbr. 5. x 15%)	191,85 kn	25,46 €	36,01 €
7. Prirez za Zagreb 18% (rbr. 6. x 18%)	34,53 kn	4,58 €	6,48 €
8. Porez i prirez ukupno (rbr.6. + rbr.7.)	226,38 kn	30,05 €	42,49 €
9. Neto osnovica za naknadu (rbr.3. – rbr.8.)	4.732,86 kn	628,16 €	668,48 €

Potvrda o osnovicama osiguranja popunjava se na slijedeći način:

HRVATSKI ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE	POTVRDA o osnovicama osiguranja
Regionalni ured _____	
Područna služba _____	

1. PODACI O OSIGURANIKU - obvezniku uplate doprinosa

Prezime: _____ Marić	Ime: _____ Ivo
Broj obveze 1 1 4 0 0 2 3 4 5 7 6	OIB osigurane osobe 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 MBO osigurane osobe 1 1 4 9 9 9 9 9 9 9 0 0 3
Osiguranik individualne kapitalizirane štednje - II. stup mirovinskog osiguranja da* ne*	

2. PODACI O OSNOVICAMA OSIGURANJA NA OSNOVI KOJIH JE OSIGURANIK BIO OSIGURAN**U POSLJEDNJIH ŠEST MJESECI PRIJE MJESECA U KOJEM JE NASTUPIO SLUČAJ NA OSNOVI KOJEG SE STJECE PRAVO NA NAKNADU**tj. u razdoblju od | 0 | 1 | 1 | 0 | 2 | 0 | 2 | 2 | do | 3 | 1 | 0 | 3 | 2 | 0 | 2 | 3 | ⁽¹⁾, odnosno u mjesecima:

Osnovica osiguranja za mjesec/godinu ⁽²⁾	Iznos osnovice osiguranja ⁽³⁾	Ukupno obračunat porez, prizrez i doprinosa	Datum uplate doprinosa	Iznos osnovice osiguranja - neto - ⁽⁴⁾	Dani bolovanja na teret HZZO	Radni dani u kalendarskom mjesecu ⁽⁵⁾
1	2	3	4	5	6	7
10 / 2022	6.199,05	1.466,19	15.11.2022.	4.732,86		26
11 / 2022	6.199,05	1.466,19	15.12.2022.	4.732,86		26
12 / 2022	6.199,05	1.466,19	15.01.2023.	4.732,86		27
01 / 2023	888,67	220,22	15.02.2023.	668,48		27
02 / 2023	888,67	220,22	15.03.2023.	668,48		24
03 / 2023	888,67	220,22	15.04.2023.	668,48		27
Ukupno:	5.134,29	1.244,46		3.889,92		156

Osnovicu čini prosječni iznos osnovica osiguranja na osnovi kojih je u posljednjih šest mjeseci osiguranik bio obavezan obračunati i platiti doprinos za zdravstveno osiguranje, umanjjenih za zakonom propisane poreze, prizreze i doprinose,a koja iznosi **24,93** ⁽⁶⁾ EUR po danu, odnosno najniža osnovica osiguranja (čl. 75. Pravilnika),a koja iznosi _____ ⁽⁷⁾ EUR mjesečno – bruto, odnosno _____ EUR po danu – netto ⁽⁸⁾**3. PODATAK O UKUPNOM IZNOSU DOHOTKA** prema Zakonu o doprinosima koji je osiguraniku isplaćen u posljednjih šest mjeseci prije mjeseca u kojem je nastupio slučaj na osnovi kojeg se stječe pravo na naknadutj. u razdoblju od _____ do _____ ⁽¹⁾iznos od _____ (slovima) _____ EUR ⁽⁸⁾

utvrđen na osnovi ukupno _____ potvrde-a isplatitelja primitaka, koje-u osiguranik prilaže uz ovu potvrdu.

3.1. Prosječni dnevni iznos primitka u eurima: _____ ⁽⁹⁾**3.2. Osnovicu čini prosječni iznos osnovica osiguranja i primitaka isplaćenih u posljednjih šest mjeseci, a koja iznosi _____ EUR po danu neto ⁽¹⁰⁾**

U _____, 20____ g. M.P. _____ Potpis odgovorne osobe

NAPOMENA:

Osnovice osiguranja iskazuju se do 31. prosinca 2022. godine u kunama, a od 1. siječnja 2023. godine u eurima. Osnovice osiguranja iskazane u kunama za svaki pojedini mjesec preračunavaju se u eure te se zbrajaju s iznosima osnovica osiguranja iskazanim u eurima i dijele s ukupnim brojem radnih dana u šestomjesečnom obračunskom razdoblju.

NAPUTAK O NAČINU ISPUNJAVANJA

- Upisuje se prvi dan prvog mjeseca i posljednji dan posljednjeg mjeseca, s naznakom godine, šestomjesečnog razdoblja.
- Upisuju se mjeseci, s naznakom godine, za koje je u razdoblju pod (1) utvrđena osnovica osiguranja osiguranika.
- Upisuje se osnovica osiguranja na koju je osiguranik osiguran.
- Upisuje se osnovica osiguranja umanjena za zakonom propisane doprinose, porez i prizrez (stupac 2 – stupac 3).
- Upisuju se svi dani u mjesecu, osim nedjelja.
- Upisuje se iznos koji se dobiva kada se zbroj osnovica osiguranja podijeli s ukupnim brojem radnih dana (stupac 5 : stupac 7).
- Upisuje se najniža osnovica osiguranja koja služi za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, važeća za mjesec koji prethodi mjesecu u kojem je nastupio osiguranik slučaj.
- Upisuje se iznos koji se dobije kad se osnovica pod (7), umanjena za zakonom propisane doprinose, porez i prizrez, podijeli s brojem radnih dana mjeseca na koji se odnosi.
- Upisuje se iznos koji se dobije kad se ukupno ostvareni drugi dohodak u šestomjesečnom razdoblju (toč.3) podijeli s brojem dana tog razdoblja, uzimajući za tjeđan šest radnih dana.
- Upisuje se iznos koji se dobije zbrajanjem iznosa pod (6) i iznosa pod (9).

Ukupan zbroj iskazan u eurima iznosi 4.910,76 € bruto i 3.753,18 € neto. Osnovice do 31.12.2022. iskazane su u kunama, a one od 01.01.2023. u eurima. Osnovice iskazane u kunama treba preračunati u eure i zbrojiti sa onima iskazanima u eurima u zbrojnom iznosu, kako slijedi:

$(6.199,05 \text{ kn} / 7,5345 = 822,76 \text{ €}) + (6.199,05 \text{ kn} / 7,5345 = 822,76 \text{ €}) + (6.199,05 \text{ kn} / 7,5345 = 822,76 \text{ €}) + 888,67 \text{ €}$ (osnovica u eurima) $888,67 \text{ €} + 888,67 \text{ €} = 5.134,29 \text{ €}$ bruto osnovica, zatim zbroj doprinosa, poreza i prireza $(1.466,19 \text{ kn} / 7,5345 = 194,60 \text{ €}) + (1.466,19 \text{ kn} / 7,5345 = 194,60 \text{ €}) + (1.466,19 \text{ kn} / 7,5345 = 194,60 \text{ €}) + 220,22 \text{ €}$ (iznos u €) $+ 220,22 \text{ €} + 220,22 \text{ €} = 1.244,46 \text{ €}$, te neto osnovica u ukupnom iznosu od $3.889,92 \text{ €} = (4.732,86 \text{ kn} / 7,5345 = 628,16 \text{ €}) + (4.732,86 \text{ kn} / 7,5345 = 628,16 \text{ €}) + 668,48 \text{ €}$ (osnovica neto u eurima) $+ 668,48 \text{ €} + 668,48 \text{ €} = 3.889,92 \text{ €}$ neto osnovica.

Prosječna dnevna naknada iznosi **24,93 €** (= iznos osnovice osiguranja neto / radni dani u kalendarskim mjesecima = $3.889,92 \text{ €} / 156$).

Za dijete **starije od 3 godine** naknada za bolovanje obračunava u visini **70%** od osnovice za naknadu, što u ovom primjeru iznosi **17,45 €** ($24,93 \text{ €} \times 70\%$).

Naknadu za bolovanje će obrtnici (po primljenom zahtjevu i priložima) isplatiti Zavod.

Obrtnica će obvezne doprinose obračunati do 16.04.2023. (budući je 17. Počela sa bolovanjem). Kako se doprinosi izračunavaju na dnevnoj bazi (prema broju dana u mjesecu), osnovica za doprinose do 16.04.2023. iznosi 473,96 € ($888,67 \text{ €} / 30 \text{ dana (travanj)} = 29,62 \text{ €} \times 16 \text{ dana} = 473,96 \text{ €}$), na koju će se obračunati doprinosi za mirovinsko 1. stup (15 %) koji iznose 71,09 €, za mirovinsko 2. stup (5%) iznose 23,70 € i zdravstveno osiguranje (16,5 %) iznose 78,20 €.

Stranica B obrasca JOPPD (koji je predan sa 15. svibnjem 2023.) popuniti će se na slijedeći način:

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Cijena: **980⁰⁰ kn + PDV**
T: **01 / 49 21 737**

- stranica B -		IV. Redni broj stranice 1/1		III. Vrsta izvješća 1		II. Oznaka izvješća 23135		I. OIB podnositelja izvješća 12345678901	
17. Obračunani primitak od nesamostalnog rada (plaća)			0,00					0041	0000
16.1. Oznaka načina isplate	16.2. Iznos za isplatu	0	0,00					5601	5201
15.1. Oznaka neoporezivog primitka	15.2. Iznos neoporezivog primitka	0	0,00					5601	5201
14.1. Iznos obračunanog poreza na dohodak	14.2. Iznos obračunanog prireza porezu na dohodak	0,00	0,00					5601	5201
13.4. Osobni odbitak	13.5. Porezna osnovica	0,00	0,00					0041	0000
13.2. Izdatak - uplaćeni doprinos za mirovinsko osiguranje	13.3. Dohodak	0,00	0,00					34567890123	34567890123
12.9. Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom	13.1. Izdatak	0,00	0,00					Mira Mlinić	Mira Mlinić
12.7. Dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUP	12.8. Poseban doprinos za korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu	0,00	0,00					Mira Mlinić	Mira Mlinić
12.5. Doprinos za zapošljavanje	12.6. Dodatni doprinos za mirovinsko osig. za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	0,00	0,00					Mira Mlinić	Mira Mlinić
12.3. Doprinos za zdravstveno osiguranje	12.4. Doprinos za zaštitu zdravlja na radu	78,20	0,00					Mira Mlinić	Mira Mlinić
12.1. Doprinos za mirovinsko osiguranje	12.2. Doprinos za mirovinsko osiguranje - II STUP	71,09	23,70					Mira Mlinić	Mira Mlinić
11. Iznos primitka (oporezivi)	12. Osnovica za obračun doprinosa	0,00	473,96					Mira Mlinić	Mira Mlinić
10.0. Ukupni neodrađeni sati rada (10.- odrađeni sati rada)	10.2. Razdoblje obračuna do	14	30.04.2023.					Mira Mlinić	Mira Mlinić
10. Sati rada	10.1. Razdoblje obračuna od	30	01.04.2023.					Mira Mlinić	Mira Mlinić
8. Oznaka prvog/zadnjeg mjeseca u osiguranju po istoj osnovi	9. Oznaka punog/nepunog radnog vremena ili rada s polovicom radnog vremena	3	1					Mira Mlinić	Mira Mlinić
7.1. Obveza dodatnog doprinosa za MO za staž sa povećanim trajanjem	7.2. Obveza posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom	0	0					Mira Mlinić	Mira Mlinić
6.1. Oznaka stjecatelja/osiguranika	6.2. Oznaka primitka/obveze doprinosa	0041	5601					Mira Mlinić	Mira Mlinić
4. OIB stjecatelja/osiguranika	5. Ime i prezime stjecatelja/osiguranika	34567890123	Mira Mlinić					Mira Mlinić	Mira Mlinić
2. Šifra općine/grada prebivališta/boravišta	3. Šifra općine/grada rada	01333	00000					Mira Mlinić	Mira Mlinić
1. Redni broj		1.	2.					Mira Mlinić	Mira Mlinić

2. Prava i novčana naknada obrtnika roditelja djeteta sa težim smetnjama u razvoju

Prava roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju propisana su Zakonom o roditeljskim potporama (Nar. nov., br. 152/22, nadalje: ZakRod), Pravilnikom o uvjetima i postupku za stjecanje prava zaposlenog roditelja ili samozaposlenog roditelja djeteta s težim smetnjama u razvoju na dopust ili na rad u skraćenom radnom vremenu radi njege djeteta (Nar. nov., br. 18/09 i 25/09 -ispravak, nadalje: PravDj), Zakonom o radu (Nar. nov., br. 93/14 do 151/22) i sl.

Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih (koji obavljaju obrt ili dr. samostalnu djelatnost) roditelja djeteta s teškoćama u razvoju, nakon što je u cijelosti iskorišteno pravo na roditeljski dopust ili je u tijeku korištenja ili nakon što je u cijelosti iskorišteno pravo na roditeljski dopust na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno posebnom zakonu, ima pravo na dopust za njegu djeteta do navršene osme godine djetetova života. (čl. 23. ZakRod).

Jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja pravo na dopust za njegu djeteta do navršene osme godine djetetova života može koristiti i kao pravo na rad s polovicom punog radnog vremena te nastaviti njegovo korištenje i nakon navršene osme godine djetetova života, sve dok ta potreba traje, a na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja.

Teškoće u razvoju djeteta zbog kojih dijete ne može izvoditi aktivnosti primjerene dobi te je ovisno o pomoći druge osobe (iz čl. 29. ZakRod) Zakona utvrđuje Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom te utvrđuje dužinu trajanja prava odnosno rok za provođenje kontrolnog vještačenja djeteta korisnika.

Pravo na dopust ili pravo na rad s polovicom punog radnog vremena (iz čl. 28. ZakRod) može koristiti samo jedan od zaposlenih ili samozaposlenih roditelja prema međusobnom dogovoru ili po odluci nadležnog suda, pod uvjetom da oba roditelja imaju status zaposlenog i samozaposlenog roditelja s punim radnim vremenom odnosno zaposleni i samozaposleni roditelj koji se sam brine o djetetu i njeguje ga odnosno pod uvjetom da drugi roditelj koji nema status zaposlene i samozaposlene osobe nije u mogućnosti zbog svog psihofizičkog stanja pružati odgovarajuću njegu djetetu s teškoćama u razvoju što utvrđuje nadležno tijelo vještačenja Zavoda.

Pravo na dopust ili pravo na rad s polovicom punog radnog vremena ne može ostvariti roditelj odnosno prestaje mu to pravo za vrijeme dok je dijete stalno ili tjedno smješteno u zdravstvenoj ustanovi ili ustanovi socijalne skrbi odnosno ako je dijete smješteno u odgojno-obrazovnoj ustanovi svakodnevno duže od osam sati, te se stječe na dan izvršnosti rješenja o priznatom pravu koje donosi Zavod (iznimno, kada zaposleni ili samozaposleni roditelj u trenutku podnošenja zahtjeva za priznavanje prava na dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena koristi roditeljski dopust, pravo se stječe sa sljedećim danom nakon korištenja prava na roditeljski dopust), a zaposleni i samozaposleni roditelj može nastaviti koristiti još najduže 60 dana od dana prestanka statusa drugog roditelja kao zaposlene ili samozaposlene osobe.

Pravo na dopust ili pravo na rad s polovicom punog radnog vremena zaposleni ili samozaposleni roditelji djeteta s teškoćama u razvoju mogu se koristiti naizmjenično ili naizmjenično koristiti jedno i drugo pravo za vrijeme dok su ispunjeni uvjeti za njihovo korištenje suklad-

no ovom Zakonu, s tim da pojedino pravo svaki od roditelja može koristiti najviše dva puta godišnje, svaki put u trajanju od najmanje tri mjeseca (čl. 30. ZakRod).

Nadalje, pravo na dopust ili pravo na rad s polovicom punog radnog vremena ne može se ostvariti ako jedan od roditelja djeteta (prema ZakRod), već koristi to pravo za drugo dijete ili ako jedan od roditelja djeteta, prema zakonu kojim se uređuje socijalna skrb, za to dijete ima priznat status roditelja njegovatelja, osim ako na temelju nalaza i mišljenja Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom sukladno propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja, kojim je utvrđeno da roditelj koji koristi pravo za drugo dijete nije u mogućnosti pružati odgovarajuću njegu za dvoje ili više djece zbog težine njihova mentalnog ili tjelesnog oštećenja odnosno teže psihičke bolesti. Isto tako, pravo na dopust ili na rad s polovicom radnog vremena ne može ostvariti roditelj odnosno prestaje mu to pravo za vrijeme dok je dijete stalno ili tjedno smješteno u zdravstvenoj ustanovi ili ustanovi socijalne skrbi odnosno ako je dijete smješteno u odgojno-obrazovnoj ustanovi svakodnevno duže od osam sati. Iznimno, zaposleni roditelj ili samozaposleni roditelj djeteta s teškoćama u razvoju koji sam živi s djetetom, a koji je obavezan raditi drugu smjenu, ima pravo na rad s polovicom punog radnog vremena, odnosno ne prestaje mu to pravo, iako dijete boravi u ustanovi socijalne skrbi, zdravstvenoj ustanovi ili odgojno-obrazovnoj ustanovi svakodnevno duže od osam sati (čl. 31. ZakRod).

Dakle, samozaposleni roditelji (koji obavljaju obrt ili dr. samostalnu djelatnost) imaju ista prava (na dopust ili rad s polovicom punog radnog vremena) kao i zaposleni roditelji, sukladno odredbama PravDj, vezano za čl. 75. st. ZakRod.

Roditelj koji koristi pravo na dopust za njegu djeteta do navršene 8. godine djetetova života, ima pravo na naknadu plaće u iznosu od 125% **proračunske osnovice mjesečno** za puno radno vrijeme (čl. 34.a st.1. ZakRod), što iznosi **551,80 € mjesečno** (proračunska osnovica za 2023. godinu u iznosu od 441,44 € x 125%).

Roditelju koji koristi pravo na dopust za njegu djeteta do osme godine života djeteta ili na rad u skraćenom radnom vremenu novčana naknada ne može biti manja od 70% proračunske osnovice, tj od 309,01 € (441,44 € x 70%), prema čl. 34. st. 8. ZakRod.

Samozaposleni roditelj djeteta s teškoćama u razvoju koji koristi pravo na rad s polovicom punog radnog vremena (iz čl. 28. st. 2. ZakRod), ima pravo na **novčanu naknadu** obračunanu u visini **50 % od osnovice** za obračun doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje važeće za osnovu po kojoj je roditelj prijavljen na obvezno zdravstveno osiguranje i za razdoblje na koje se naknada odnosi prema propisima o doprinosima za obvezna osiguranja odnosno 50 % od izabrane više mjesečne osnovice za obračun doprinosa pod uvjetom da je početak primjene više osnovice najmanje šest mjeseci prije početka korištenja ovoga prava, prema podacima Ministarstva financija, Porezne uprave (čl. 34. st. 3. ZakRod).

Tako će primjerice, roditelj stomatolog (koji obavlja samostalnu djelatnost) iz Zagreba (kojem osnovica za obvezne doprinose iznosi 1.503,90 €) koji je ostvario pravo na rad s u **skraćenom radnom vremenu** (polovica radnog vremena) u lipnju 2023. imati pravo na naknadu u iznosu od 522,24 € (neto osnovica za neto naknadu od 1.044,47 € x 50%), što je vidljivo iz sljedećeg obračuna:

Opis	Obračun naknade u €	Obračun doprinosu u €
1. Bruto mjesečna osnovica	1.503,90	751,95
2. Doprinosi MIO ukupno	300,66	150,33
■ MIO I. stup (15%)	225,59	112,80
■ MIO II. stup (5%)	75,20	37,60
3. Dohodak (rbr.1. – rbr.2.)	1.203,11	–
4. Osobni odbitak	530,90	–
5 Osnovica za oporezivanje (rbr.3. –rbr. 4.)	672,21	–
6. Porez na dohodak 20%	134,44	–
7. Prirez za Zagreb 18% (rbr. 6. x 18%)	24,20	–
8. Porez i prirez ukupno (rbr.6. + rbr.7.)	158,64	–
9. Neto osnovica za naknadu (rbr.3. – rbr.8.)	1.044,47	–
10. Doprinosi na osnovicu – doprinos za zdravstveno osiguranje (16,5%)	248,14	124,07

Drugi dio (za polovicu punog radnog vremena) u kojem obrtnik ne radi, naknadu isplaćuje Zavod.

Stranica B obrasca JOPPD (uz pretpostavku da se isti predaje sa 15. srpnjem 2023. za lipanj 2023.) popuniti će se na slijedeći način:

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE

SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE
TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Ponedjeljkom i četvrtkom
od 11.00 do 15.30 sati,
utorkom, srijedom i petkom
od 8.30 do 13.00 sati.

www.racunovodstvo-porezi.hr

I. OIB. podnositelja izjave št. 12345678901		II. Oznaka izvješća 23166		III. Vrsta izvješća 1		IV. Redni broj stranice 1/1	
1. Redni broj	1.	6.1. Oznaka stjecatelja/osiguranika	0043	10. Sati rada	30	17. Obračunani primitak od nesamostalnog rada (plaća)	0,00
2.	2.	4. OIB stjecatelja/osiguranika	34567890123	8. Oznaka prvog/zadnjeg mjeseca u osiguranju po istoj osnovi	3	16.1. Oznaka načina isplate	0
		5. Ime i prezime stjecatelja/osiguranika	Ivana Mirić	9. Oznaka punog/nepunog radnog vremena ili rada s polovicom radnog vremena	3	16.2. Iznos za isplatu	0,00
		3. Šifra općine/grada rada	34567890123	7.1. Obveza dodatnog doprinosu za MO za staž sa povećanim trajanjem	0	15.1. Oznaka neoporezivog primitka	0,00
			Ivana Mirić	7.2. Obveza posebnog doprinosu za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom	0	15.2. Iznos neoporezivog primitka	0,00
				10.1. Razdoblje obračuna od	01.06.2023.	14.1. Iznos obračunanog poreza na dohodak	0,00
				10.2. Razdoblje obračuna do	30.06.2023.	14.2. Iznos obračunanog prireza porezu na dohodak	0,00
				11. Iznos primitka (oporezivi)	751,95	13.4. Osobni odbitak	0,00
				10.0. Ukupni neodrađeni sati rada (10.- odrađeni sati rada)	15	13.5. Porezna osnovica	0,00
					30.06.2023.	13.2. Izdatak - uplaćeni doprinos za mirovinsko osiguranje	0,00
					15	12.9. Poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom	0,00
					30.06.2023.	13.1. Izdatak	0,00
					15	12.7. Dodatni doprinos za mirovinsko osiguranje za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem - II STUP	0,00
					01.06.2023.	12.5. Doprinos za zapošljavanje	0,00
					15	12.6. Dodatni doprinos za mirovinsko osig. za staž osiguranja koji se računa s povećanim trajanjem	0,00
					30.06.2023.	12.3. Doprinos za zdravstveno osiguranje	124,07
					15	12.4. Doprinos za zaštitu zdravlja na radu	0,00
					30.06.2023.	12.1. Doprinos za mirovinsko osiguranje	112,80
					15	12.2. Doprinos za mirovinsko osiguranje - II STUP	37,60
					30.06.2023.	12.0. Doprinosi na osnovicu – doprinos za zdravstveno osiguranje (16,5%)	248,14
					15		124,07

- stranica B -